

аграрна політика в цьому напрямку повинна бути виваженою, коректною і стимулюючою, враховувати специфічні риси галузі, мати індивідуальний підхід і носити рекомендаційний характер. Загальнодержавна стратегія повинна ґрунтуватися на концептуальних засадах аграрної доктрини і законодавчих актів України [3].

Сучасний етап розвитку виробничих відносин у галузі рослинництва вимагає від держави розробки дійових механізмів і підходів, які б дали змогу підвищити ефективність виробництва, створити сприятливі інвестиційні умови, забезпечити конкурентоспроможність на споживчому ринку. Важливим при цьому є комплексне дослідження вказаних проблем. Більшість підприємств галузі знаходяться в кризовому стані. Це проявляється насамперед збитковості виробництва, недостатніх обсягах і низькій конкурентоспроможності [4]

Досягти позитивних зрушень у розвитку і раціональному функціонуванні галузі рослинництва на подальшу перспективу неможливо без радикальної комплексної державної програми, що повинна враховувати стратегію і тактику організації галузі в сучасних умовах глобальної економіки. У зв'язку з цим слід розробити ефективну програму розвитку і функціонування галузі рослинництва на перспективу в Україні.

Список використаних джерел: 1. Економіка сільського господарства: / О.І.Здоровцов, Л.І.Касьянов, В.І.Мацибора, В.И.Шиян: За ред. О.І.Здоровцова, В.І.Мацибори. – К.: Вид-во УСГА. –1993. – С.240-242. 2. Гриньов А. В./ Організація та управління на підприємстві / Гриньов А. В. — Харків: Вид. дім "ІНЖЕК", 2008. – С.34-35. 3.Осовська Г. В. Організаційні структури управління підприємствами / Осовська Г В // Вісник Житомирський державний технологічний університет. – Житомир: ЖДТУ. 2004. – № 20. – С. 330–343. 4. Структура управління організацією. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://management/00074307_0.html. 5. Шершньова З.Є. Антикризове управління підприємством: Навч. посіб./ З.Є. Шершньова, В.М. Багацький, Н.Д. Гетманцева// За заг. ред. З.Є. Шершньової. - К.: КНЕУ, 2007. – С.65-68

УДК 338.43: 330.341.1(477)

**Ю.Є. Кирилов, канд. екон. наук, доцент,
С.Ю. Боліла, канд. с.-г. наук, доцент
Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет»**

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

На сучасному етапі розвитку аграрного сектору економіки України важливу роль відіграє впровадження новітніх технологій та досягнень науково-технічного прогресу. Інновації є засобом підвищення ефективності виробництва продукції, а також засобом адаптації підприємства до змін

соціального, економічного, політичного середовища, тому визначення проблем в інноваційній сфері є актуальним питанням для будь-якого суб'єкта господарювання.

Сьогодні процес формування інноваційної системи в Україні, зокрема в аграрному секторі економіки, відбувається за дуже несприятливих умов: в галузі сільського господарства недостатнє забезпечення наукової сфери матеріально-технічними ресурсами, обмеженість інформаційних ресурсів, втрата висококваліфікованих працівників тощо. Відсутня обґрунтована і дієва інноваційна політика держави. Україна не визначилася з пріоритетними напрямками свого інноваційного розвитку взагалі і по окремих галузях зокрема. Законом «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» передбачено створити системи прогнозних досліджень і розробку на їх основі пріоритетів інноваційної діяльності. Цих пріоритетів дуже багато, вони є дрібними, слабо пов'язаними між собою і не відповідають головним, об'єктивним напрямкам розвитку країни, виходячи з її ресурсного та інтелектуального потенціалу, глобального геополітичного положення, що визначають місце України у міжнародному поділу праці. Нормативно-правова база регулювання інноваційної діяльності є фрагментарною, не цілісною, суперечливою і тому недосконалою. В Україні прийнято понад 200 законодавчих, нормативно-правових урядових актів і різноманітних відомчих документів, які не є взаємоузгодженими і не формують єдине законодавче поле інноваційної діяльності.

Наступною проблемою є недосконала система управління інноваційним процесом з боку держави. Розподіл сфер управління цією сферою між чотирма відомствами (Міністерство економіки, Міністерство освіти і науки, Міністерство промислової політики, Державне агентство з питань інвестицій та інновацій) призводить до відсутності спільних цілей і задач, нескоординованості і неузгодженості дій, розпорощень людських і фінансових ресурсів.

Інноваційний розвиток сільськогосподарських структур неможливий без розвиненої інформаційної інфраструктури. Однак, фахівці наукової сфери не мають належного інформаційного забезпечення для вирішення на теоретичному рівні нагальних проблем національного сільського господарства. За умов поширення приватизаційних процесів і комерціалізації аграрного виробництва інформація дедалі частіше стає конфіденційною. Інформаційно-наукове забезпечення – це не лише реклама товарів і послуг, а насамперед, доступ до передової інформації біологічного, економічного, ветеринарного, агрономічного характеру, систематизація і представлення у вигляді, зручному для практичного використання.

У високорозвинених країнах світу, де науково-технічний прогрес знаходиться на більш високому рівні, керівництво підприємства використовує не лише здатність працівника автоматично виконувати свої обов'язки, але й потребує постійного вдосконалення його знань, вміння самостійно приймати рішення, швидко пристосовуватися до роботи з абсолютно новими технологіями. У вітчизняному сільському господарстві відчувається дефіцит

кваліфікованих молодих працівників, що більше пристосовані до змін економічного середовища і краще та швидше здатні на них реагувати. Рівень освіченості працівників сільського господарства є досить низьким. Ускладнився стан із забезпечення аграрних установ кадрами вищої кваліфікації, скоротився приплив у науку талановитих молодих вчених, так нині близько 70% докторів наук пенсійного віку, а частка молодих науковців віком до 40 років становить приблизно 27%. Для успішного вирішення кадрової проблеми слід здійснювати інвестиції у людський капітал. Саме вони дадуть змогу залучити у сільськогосподарське виробництво кваліфікованих фахівців, які мають відповідну спеціальну підготовку. Через постійну нестачу бюджетного фінансування аграрна наука практично втратила можливості для створення інноваційного продукту. Останнім часом сільськогосподарські підприємства використовують техніку іноземного виробництва, що є частково вдосконаленим аналогом вже існуючої і застарілої техніки. На сьогодні більшість підприємств (переважно колективної форми господарювання) забезпечені комп'ютерною технікою, що значно полегшують роботу як керівництва, так і персоналу. Проте через нестачу кваліфікованих програмістів ці засоби не використовуються в повну силу як для отримання інформації, так і для її аналізу.

Незважаючи на ряд зазначених вище проблем, Україна має потенційні можливості для успішного здійснення інноваційної діяльності, однак на рівні держави необхідно виконати ряд заходів: забезпечити стабільну економічну ситуацію в країні для залучення інвестицій в аграрну галузь економіки; надати пільги аграрним підприємствам, які створюють інноваційний продукт, що дозволить збільшити фінансові ресурси для реалізації інноваційної програми підприємства; зорієнтувати фінансово-кредитні установи на надання кредитів аграрним виробництвам, що займаються інноваційною діяльністю; забезпечити формування системи ефективної інноваційної інфраструктури агробізнесу та створити умови (фінансові, матеріальні, ресурсні, організаційні) для розвитку ризикового венчурного капіталу; гарантувати інституційне забезпечення інноваційної діяльності, зокрема розвиток патентно-ліцензійної справи (скорочення термінів патентування і ліцензування, приведення національної системи патентування у відповідність з європейськими стандартами, державна підтримка патентування інновацій за кордоном, особливо малих підприємств), стандартизації і сертифікації; сприяти вдосконаленню організаційних форм інноваційного виробництва (технопарки і технополіси, венчурні фірми, бізнес-інкубатори, інноваційні компанії, у тому числі регіональні); запровадити систему страхування інноваційних ризиків; здійснювати постійний моніторинг інноваційної діяльності, забезпечити створення мережі консультативно-інформаційних центрів; відпрацювати механізми спрямування помітної частини коштів від приватизації на інноваційну діяльність (на конкурсній основі і з врахуванням терміну самоокупності проєктів); сприяти проведенню теоретичних досліджень у галузі інновацій, визначенню чітких критеріїв оцінки, вартості і ціни інноваційного продукту в аграрній сфері.

Ефективність державного регулювання інноваційної діяльності в аграрному секторі має базуватися та бути побудована із дотриманням принципів:

- системності і послідовності у здійсненні державних заходів щодо засад формування і реалізації державної інноваційної політики;
- здійснення моніторингу потреб суспільства, встановлення їх пріоритетності відповідно до політики національної безпеки;
- зосередження інновацій саме в аграрній сфері, де з наявним потенціалом можливо здійснити інноваційний прорив;
- формування та вдосконалення законодавчо-нормативного забезпечення інноваційного процесу;
- збільшення обсягів бюджетних видатків на сільське господарство з удосконаленням аграрної політики та механізму надання бюджетних коштів.

Використання запропонованих заходів щодо стимулювання впровадження інновацій підприємствами аграрного сектору дозволить покращити процес виробництва, ефективно використовувати внутрішні і залучати зовнішні інвестиції в інноваційну діяльність.

Список використаних джерел: 1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.04.2002 р. № 40 – IV: [Http://www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua). 2. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 08.09.2011 р. № 3715: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>. 3. Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації: Парламентські слухання 20.06.2007 р.: <http://www.rada.gov.ua>. 4. Кобиляцький Л.С. Управління проектами: Навч. посіб. / Л.С. Кобиляцький.- К.: МАУП, 2002. 5. Основы инновационного менеджмента. Теория и практика / Под ред. П.Н. Завлина, А.К. Казанцева, Л.Э. Миндели.- М., 2000. 6. Санто Б. Инновация как средство экономического развития /Б. Санто.-М.: Прогресс, 1990. 7. Трегобчук В. М. Інноваційно-інвестиційний розвиток національного АПК: проблеми, напрями і механізми / В. М. Трегобчук // Економіка України. - 2006. - 32. - С. 4-12.

УДК 338. 439. 62

Л.В. Клименко, канд. екон. наук, доцент

В.І. Сивак, студент

Уманський національний університет садівництва

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО ПІДКОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Підвищення технологічного рівня і конкурентоспроможності виробництва, забезпечення виходу інноваційної продукції на внутрішній і зовнішній ринки України та перехід на цій основі агропромислового виробництва у стадію сталого економічного зростання є основним змістом